

Tannlegene må også tette HMS-hull

Det er litt av en injeksjon tannlege Kjetil Reppen kommer med etter Arbeidstilsynets besøk 23.

november i fjor. Arbeidstilsynet har nok en litt annen oppfatning av tilsynet. Og det er ikke fleip når vi mener at det har vært en god dialog med tannlegene ved Storo Storsenter i Oslo. Fakta er at alle påleggene er innfridd.

Også fakta fra 178 tilsyn hos private og offentlige tannhelsetjenester i 2012, viser at syv av ti tannleger ikke kan dokumentere hvordan de arbeider planmessig med helse-, miljø- og sikkerhet. Det ble avdekket flere brudd på arbeidsmiljølovgivningen. Det forteller oss at ikke alt er i vater blant tannlegene.

Reppen skriver i sitt innlegg: «Deretter bega vi oss ut i HMS- verdenen med en lang rekke krav til skriftlig kartlegging av farer, risikovurdering av de aktuelle farene og tiltaksplaner for å redusere farene». Arbeidsmiljøloven er en våre beste helseframbringende lover for alle i arbeidslivet. Det å jobbe planmessig med helse-, miljø- og sikkerhet er selve grunnlaget for å skape et trygt og sikkert arbeidsmiljø. Dette er noe *alle* skal ha på stell, og som burde være like naturlig som å ha økonomisystem på plass.

«Ingen ting er forandret på vår klinikk – bortsett fra at vi har enda en perm full av papirer i hyllen», skriver han. HMS passer ikke som hyllevarmer. Det er virksomhetens beste verktøy for å skape en trygg arbeidsplass, og skal være en naturlig del av jobben – ikke noe man henter fram når det skjer noe. Poenget er at arbeidsgiver og arbeidstakere skal være i stand til å håndtere de utfordringene de til enhver tid møter. Det gjør man best med å være i forkant, ikke i etterkant av utfordringer som måtte oppstå.

«Så fulgte krav om avviksrutiner, også skriftlig selvfølgelig. Hva som var avvik fikk vi finne ut selv». Og det er nettopp poenget. Det er de som har sin tilhørighet i arbeidsmiljøet som best vet hvor skoa trykker. Både HMS-systemet og internkontrollforskriften skaper rammene for virksomheten. Det er ledelse og ansatte i virksomheten som vet hva som fungerer og ikke fungerer, og som må definere hva som er avvik.

Og videre. «Hvorfor bruker Arbeidstilsynet tid på dette og hvorfor skal vi bruke vår tid på meningsløse møter med Arbeidstilsynet og bedriftshelsetjenesten?», spør Reppen. Svaret er at alle skal ha et forsvarlig arbeidsmiljø. Fra tilsynene i 2012 fant Arbeidstilsynet at 53 tannhelsetjenester manglet avtale med bedriftshelsetjeneste. Fra 1. januar 2012 ble tannhelsetjenesten lovpålagt å knytte til seg godkjent bedriftshelsetjeneste (BHT). Poenget med BHT er at de er en ekstern og nøytral part som skal hjelpe virksomhetene. BHT har en viktig rolle i arbeidet med å bistå virksomhetene slik at det blir jobbet grundig med arbeidsmiljøet.

«Besøket fra Arbeidstilsynet oppleves som en undervurdering av vår generelle kompetanse.

Tannleger er velutdannede akademikere, og utdannelsen gir kunnskap også på de områdene Arbeidstilsynet velger å detaljkontrollere». Arbeidstilsynet undervurderer ingen. Arbeidsgivere er forskjellige, det er vårt utgangspunkt når vi gjennomfører tilsyn.

«Et forsiktig anslag viser at vinterens tilsyn har kostet OSS minst 20 000 kroner i form av tapt arbeidsinntekt for møtetid og alt papirarbeidet». Å bruke arbeidstiden til å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø skal være en investering,

ikke en utgift. Våre tilsyn forteller at tannleger må bli flinkere til å jobbe forebyggende slik at ansatte ikke utsettes for helsemessige belastninger som kan gi risiko for sykdom og skade – og i verste fall utstøting fra arbeidslivet. Det er viktig å ta vare på og utvikle eget arbeidsmiljø fordi det forebygger helse-skader, noe også forskning på området viser.

I Arbeidstilsynets tilsyn er det viktig å veilede, og ikke minst tydeliggjøre hva som vil være naturlig for den enkelte virksomhet å ta hensyn til i det HMS- systemet de utvikler for sin virksomhet. Vi har fått tilbakemelding på at tannlegenes HMS- arbeidet har blitt lettere etter tilsyn, og at de hadde funnet flere punkter de ville jobbe videre med etter at den pålagte kartleggingen var gjennomført. Dersom Reppen og hans kollegaer tar de HMS-systemer og rutiner de nå har etablert i bruk, er vi sikker på at det vil være et godt bidrag til et forebyggende arbeid også ved denne arbeidsplassen.

Til slutt en kommentar som må bero på en misforståelse når Reppen oppfatter at vår inspektør truer med dagsbøter. Fakta er det også at vi etter hvert tilsyn forteller om den videre saksgangen i et tilsyn. Staten kan som myndighetsorgan i ytterste konsekvens gi dagsbøter. Det var budskapet fra inspektøren, ikke at det ville bli gitt, men å skissere mulige konsekvenser av å bryte loven. I dette tilsynet ble påleggene fra Arbeidstilsynet etterfulgt og lukket. Og det skjedde uten å bruke dagsbøter. Lykke til med et godt HMS-arbeid!

*Tilsynsleder
Pål Lund
Arbeidstilsynet i Oslo*